

1. BAZOSPIS

1.1. Ogólna struktura bazospisu

W *bazospisie* puste wiersze oraz zbędne spacje są pomijane. Dla programów z literą **V** (**MAKV**, **INIV**, ...) wielkość zbioru jest praktycznie nieograniczona, dla pozostałych programów zbiór nie może przekroczyć 5000 znaków (reszta jest pomijana, bez ostrzeżenia). Zbiór ten składa się z następujących (opisanych w dalszym ciągu) części:

- hasło oraz informacje dodatkowe (wiersz 1),
- komentarze wyświetlane wraz ze spisem baz (opcjonalnie, wiersz 2 i następne),
- opisy kolejnych baz (następne wiersze).

Przykład:

```
sys * L Y2 J1
```

```
$(20)<Przykłady różnych baz
```

```
KATALOG ck {I=MI2,M=3} 4[2,4] (w3)[5,3,2] c:\bazy\katalog -
(2)[2,3] c:\bazy\slownik
```

```
SŁOWNIK n 3 c:\bazy\slownik
```

```
Czytelnicy n 1 c:\bazy\czyt
```

1.2. Hasło oraz informacje dodatkowe

Hasło oraz informacje dodatkowe muszą znajdować się w pierwszym niepustym wierszu *bazospisu*. Hasło jest obowiązkowe, informacje dodatkowe mogą być pominięte.

Hasło (do 12 znaków, dozwolone polskie litery, małe i duże litery są odróżniane) służy do uniemożliwienia zakończenia programu i przejścia do **DOS** bez jego (hasła) znajomości; zakończenie programu następuje po naciśnięciu F10 i podaniu hasła. Jeśli hasłem jest „sys” (obojętnie małymi czy dużymi literami), to hasła podawać nie trzeba. Poprzedzenie hasła znakiem # (także przed „sys”) powoduje (przy kończeniu programu) przypomnienie użytkownikowi o konieczności podania hasła.

Informacje dodatkowe (jeśli są) występują w pierwszym wierszu, po hasle i spacji. Informacje te mogą być oddzielane spacją (np. J1 Y2) albo pisane „w ciągu” (np. J1Y2). Duże i małe litery są utożsamiane. Każdy program interpretuje tylko niektóre informacje dodatkowe; ich znaczenie jest następujące:

- *****: centrowanie zewnętrznych nazw przy wyświetlaniu,
- **M**, **L**, **I** lub **W**: informacje o kodzie bazy lub bazospisu:
  - dla programów **MAK**, ...: bazy są odpowiednio w kodzie Mazovii, IBM Latin 2 lub ISO Latin 2 (**W** - niedopuszczalne),
  - dla programów **MAKV**, ...: bazospisy są odpowiednio w kodzie Mazovii, IBM Latin 2, ISO Latin 2 lub WINDOWS 1250 (wartość domyślna),

- **F**: nie wyświetlać tekstu: „F1 – informacje o podświetlonej bazie...”
- **P** lub **Q** (nie dotyczy programów **MAKV**, ...): zmiana sposobu podświetlania tekstów (istotne przy niektórych typach monitorów); można napisać kilkakrotnie P lub Q, należy je dobrać metodą „prób i błędów”
- **X_n** (nie dotyczy programów **MAKV**, ...): wygaszanie ekranu:
  - **X0** – wygaszanie ekranu po 8 godzinach,
  - **X_n** (*n* – cyfra 1 ... 9) – wygaszanie ekranu: po *n* minutach,
- **Y_n** (nie dotyczy programów **MAKV**, ...): sposób wygaszania ekranu:
  - **Y0** – czas z sekundami; do wersji 3.37: dwie „buzie”
  - **Y1** – data i czas,
  - **Y2** – czas z sekundami,
  - **Y3** – czas bez sekund,
- **1**: natychmiastowe otwarcie pierwszej wymienionej bazy,
- **J**: obsługa listy zaznaczonych dokumentów przy wyjściu z bazy, komunikacja z programami edycji:
  - **J1** – wpisanie do zbioru „makd.par” nazwy bazy i nazwy listy,
  - **J2** – automatyczne wpisanie listy do zbioru **tmp.zaz**, ponadto jak J1,
  - **J3** – kasowanie listy bez pytania o jej zapisanie,
  - **J4** – jak J2 (jeśli przy wyjściu z programu lista zaznaczonych dokumentów nie jest pusta) lub nic nie rób (w przeciwnym przypadku),
- **D** (nie dotyczy programów **MAKV**,...): określenie domyślnych parametrów drukowania:
  - **D0** – brak drukarki,
  - **DS_n** – liczba wierszy na stronie (*n* < 800),
  - **DW_n** – liczba znaków w wierszu (*n* < 1000),
  - **DO_n** – liczba wierszy między dokumentami (*n* < 10),
  - **DL_n** – lewy margines w znakach (*n* < 32),
  - **DQ_n** – numer drukarki LPT (1 < *n* < 8),
  - **DF** – wymuszenie nowej strony po wydrukowaniu dokumentu,
  - **DN** – wymuszenie wypisywania nagłówka strony,
  - **DR** – wymuszenie numerowania stron,
  - **DD** – wymuszenie numerowania dokumentów,
  - **DI** – drukowanie w Latin 2 (także z bazy w kodzie Mazovii),
  - **DJ** (tylko program **WYP**) – drukowanie wg kodu Cyfromat (np. dla drukarki SEIKOSH SL-92):

znak	ą	ć	ę	ł	ń	ó	ś	ź	ż
kod	144	145	146	147	148	149	150	151	152

znak	Ą	Ć	Ę	Ł	Ń	Ó	Ś	Ź	Ż
kod	128	129	130	131	132	133	134	135	136

- **DY** – inicjowanie Latin 2 przed drukowaniem każdego dokumentu,
- **W1**, **W2**, **W3**: ograniczenia dekodowania znaków przy wyświetlaniu, należy je dobrać metodą „prób i błędów”; **W2** oznacza całkowite pominięcie kodowania.
- **V** (program **MAK** i **MAKV**): wyświetlanie w sposób symboliczny znaków w tabeli obcych znaków (wywoływanej w czasie modyfikacji przez Alt + B); np. zamiast ä wyświetlane jest a:

Przykład: haŚlo * LY2 J1DI

1.3. Komentarze

Wiersze z komentarzami (o ile są) muszą występować po wierszu z hasłem; muszą się zaczynać znakiem \$ (dolar), po którym mogą występować (spacje dozwolone tylko w wyświetlanym tekście):

- informacja gdzie wyświetlać (domyślnie: wiersz 24, czyli ostatni); numer wiersza musi być w nawiasach okrągłych i powinien mieć wartość 0 ... 24 (wiersze są liczone od zera!),
- informacja jak wyświetlać (domyślnie: normalnie):
  - znak < (znak mniejszości): rewers,
  - znak > (znak większości) lub znak ! (wykrzyknik): jaskrawo,
  - znak [(nawias kwadratowy otwierający): mruganie,
  - znak { (nawias klamrowy otwierający): jaskrawo z mruganiem,
- tekst wyświetlany; może to być dowolny tekst do 76 znaków; tekst jest na ekranie centrowany, ale wszystkie spacje są uwzględniane (także przed i po tekście), więc można go przesuwac w lewo i prawo.

Przykład:

\$(20)Ten tekst będzie wyświetlony w dwudziestym wierszu (normalnie)

\$(21)>Ten tekst będzie wyświetlony jaskrawo

\$(22)! Ten tekst też będzie wyświetlony jaskrawo (w 22. wierszu)

1.4. Opisy kolejnych baz

Kolejne bazy są opisywane w kolejnych wierszach; jeśli wiersz jest długi, to można go podzielić na jeden lub kilka wg następujących reguł:

- do wersji 4.2 (włącznie): „łamanie” wiersza odbywa się wyłącznie na spacji; spacja i znak „-” na końcu wiersza oznacza kontynuację w następnym wierszu,
- od wersji 4.3: „łamanie” można wykonać w dowolnym miejscu; żeby program nie wstawił spacji trzeba na końcu poprzedniego wiersza i na początku następnego wiersza „przykleić” do tekstu znak „-”; po myślniku na końcu wiersza poprzedniego i przed myślnikiem w następnym wierszu może być dowolna liczba spacji. Reguły dzielenia wiersza na spacji, opisane w poprzednim punkcie są oczywiście zachowane.

Przykład: wiersze

xxx -
yyy
są równoważne wierszowi:

xxx yyy
a wiersze

xxx-
-yyy
są równoważne wierszowi:

xxxyyy

Opis bazy składa się z następujących elementów, opisanych w punktach 1.4.1 – 1.4.5:

- zewnętrzna nazwa bazy (obowiązkowa),
- tryb otwarcia bazy (obowiązkowy),
- żądania dodatkowe (opcjonalne),
- opis bazy aktywnej (obowiązkowy),
- opisy baz podglądanych (opcjonalne).

Uwaga: nie udało się ujednoczyć terminologii używanej w tym rozdziale, całej książeczce, tekście helpa itp.; następujące terminy są równoważne:

- symboliczna nazwa bazy = zewnętrzna nazwa bazy,
- prawa dostępu = tryb otwarcia,
- baza główna = baza aktywna,
- baza pomocnicza = baza podglądana.

1.4.1. Zewnętrzna nazwa bazy

Zewnętrzna nazwa bazy jest tekstem (do 16 znaków), który zostanie wyświetlony. Nazwa nie może zawierać spacji, ale znak „^” wpisany do nazwy jest wyświetlany jako spacja. Bezpośrednio za nazwą (bez spacji) można umieścić znak „|” oraz hasło dostępu do bazy.

Przykład: moja_baza|MOja oznacza, że wyświetli się tekst „moja_baza”, a otwarcie tej bazy będzie możliwe po podaniu hasła „MOja” (z zachowaniem dużych i małych liter).

1.4.2. Tryb otwarcia bazy

Tryb otwarcia bazy określa dozwolone operacje oraz ma ścisły związek z „podatnością” bazy na awarie; jest on istotny tylko dla programów **MAK** i **SKO** oraz – w ograniczonym zakresie **WYP**, ale musi być podany zawsze. Tryb otwarcia jest określony jedną literą:

- **N**: tylko szukanie, baza nie może być modyfikowana; w razie awarii baza nie ulega uszkodzeniu,
- **P**: szukanie w ograniczonym zakresie (dopuszczalne operacje definiowane za pomocą programu INI),
- **C**: ograniczona modyfikacja, dopuszcza eksport, nie dopuszcza importu; cały czas baza jest otwarta do czytania, a tylko dla wykonania modyfikacji w bazie (np. po naciśnięciu F8 przy wprowadzaniu lub modyfikacji dokumentu) jest otwierana do zapisu. Ten krótki czas wykonywania zapisu jest „czasem ryzyka” bazy, poza tym okresem baza jest bezpieczna,
- **T**: pełna modyfikacja, dozwolony import, bez eksportu; baza jest brana na wyłączność, w razie awarii baza jest zepsuta,
- **K** lub **Z**: pełna modyfikacja z kroniką; jest to skrócony zapis dla **TK** lub **TZ**.

Po trybie otwarcia można napisać – w dowolnej kolejności – ciąg liter określający dodatkowe ograniczenia:

- **K** lub **Z** (tryb **C** i **T**) określa pracę z kroniką i sposób jej zakładania: **K** określa kronikę tymczasową, zakładaną przy każdym otwarciu bazy i usuwaną przy zamknięciu bazy; **Z** określa kronikę stałą – informacje wpisuje się do istniejącej kroniki, której nie usuwa się po zamknięciu bazy; kronika stała jest szczególnie przydatna przy pracy w sieci, bo użytkownikowi można nie dać prawa zakładania i usuwania zbiorów. Powyższe można zapisać następująco:

	bez kroniki	z kroniką tymczasową	z kroniką stałą
modyfikacja chwilowa	C	CK	CZ
modyfikacja pełna	T	K lub TK	Z lub TZ

- **W**, **M** i / lub **U** (tryb **C**) oznaczają pracę w sieci z prawem (odpowiednio) wprowadzania, modyfikacji i / lub usuwania (skreślenia) dokumentów,
- **X** (tryb **N**, **P** i **C**) oznacza zakaz eksportu do istniejących zbiorów (istniejącej bazy),
- **Y** (tryb **N**, **P** i **C**) oznacza zakaz eksportu do niepustej bazy,

- **O** (tryb **N**, **P** i **C**) oznacza – przy eksporcie do zbioru tekstowego – założenie nowego zbioru, niezależnie od tego, czy taki zbiór istnieje (overwrite), czy nie,
- **M**, **L** lub **I** (tryb **N** i **P**) wymusza pracę odpowiednio w kodzie Mazovii, IBM Latin 2 lub ISO Latin 2, niezależnie od kodu w jakim jest baza.

Przykład: cwmuz

1.4.3. Żądania dodatkowe

Żądania dodatkowe zapisuje się w nawiasach klamrowych („{...}”) po trybie otwarcia bazy i spacji. Kolejne żądania są od siebie oddzielone przecinkiem, spacje są niedozwolone. Każde żądanie jest definiowane jedną lub dwoma literami, znakiem równości oraz parametrami charakterystycznymi dla danego żądania. Żądania są istotne przede wszystkim dla programów **MAK** i **WYP**. Wszystkie dostępne żądania zostały opisane w kolejności alfabetycznej. W nawiasach kwadratowych („[...]”) umieszczono elementy, które można pominąć.

O ile nie powiedziano inaczej numerowanie baz, indeksów i pól / podpól jest następujące:

- numery baz: 0 – baza główna, 1, 2,... – kolejne bazy podglądane,
- numery indeksów: zgodnie z kolejnością wyświetlania indeksów (operacja „d” z głównego menu); indeksy są liczone od 1 w ramach każdej bazy,
- numery podpól: podpola numeruje się od zera, wg struktury danej bazy, licząc także pola. Program **INI** umożliwia wyświetlenie numeru odpowiadającego zadaniemu polu/podpolu; wywołanie: **INI**, **F1**, **Shift** + **F9**. W programie **MAK** z datą od 27 października 2003 można ten numer (z wyjątkiem opcji **ST**) zastąpić nazwą symboliczną w postaci: ”nazwa_pola/nazwa_podpola”. Nazwa musi być wzięta z maski zero tej bazy, której opcja dotyczy i musi mieć postać **MARC** (3 znaki dla nazwy pola, jeden znak dla nazwy podpola); przytoczone cudzysłowy i kreska ukośna są obowiązkowe; kropka w miejscu nazwy podpola oznacza całe pole; daszek (^) w miejscu nazwy podpola oznacza pierwsze podpole w danym polu (zwykle wskaźnik). **Przykład:** {I=I2MUX,B=b3.buf,A=”023/s”:1:2:50:60}

1.4.3.1. Żądania dla programów **MAK**, **IMPEK**, **INI** i **IND**

Poniżej opisane żądania dotyczą:

- wszystkie żądania oprócz opcji **L=...** – programu **MAK**,
- opcja **L=n** – tylko programów **INI** i **IND**,
- opcja **I=Dn** – także programów **IMPEK**, **INI** i **IND**,
- opcja **J=K** i **X=n** – także programu **IMPEK**.

a) **A=a:b:c[:d:e]** (*a ... e* – liczby): określenie sposobu szukania dokumentu stowarzyszonego dla oglądanego na ekranie dokumentu z bazy głównej; liczby *a ... e* mają następujące znaczenie:

- *a*: nr pola/podpola w bazie głównej, które służy do znalezienia dokumentu stowarzyszonego,
- *b*: nr bazy, z której pobierać dokument stowarzyszony,
- *c*: nr indeksu (w bazie *b*), w którym szukamy wybranego hasła,
- *d* i *e* (opcjonalne, oba mogą być pominięte, jeśli występują, to muszą wystąpić oba): jeśli określono te parametry to przy podglądzie wyświetlane są tylko podpola o numerach *d ... e*.

Przykład: A=25:1:2:50:60 oznacza: po naciśnięciu gwiazdki w czasie wyświetlania dokumentu weź podpole o numerze 25, szukaj jego wartości w drugim indeksie pierwszej bazy podglądanej, jeśli znajdziesz tę wartość, to wyświetl (w podglądzie) podpola o numerach 50 ... 60 z odpowiedniego dokumentu.

b) **B=nazwa:** wczytanie (w czasie otwierania bazy) danych ze zbioru o podanej nazwie do buforów roboczych (dla wprowadzania i modyfikacji); nazwa musi zawierać właściwe rozszerzenie, np. „.buf”.

c) **BZ=nazwa:** wczytanie (w czasie otwierania bazy) listy zaznaczonych dokumentów ze zbioru o podanej nazwie.

d) **C=n,i,j:** wyświetlanie (przy podglądzie wypożyczeń) podpól *i* i *j* z *n* – tej podglądanej bazy, która powinna być bazą czytelników. Przed numerem bazy można postawić znak „-”, który oznacza: nie wypisuj nazw podpól stowarzyszonych. Numeracja baz: 1 – baza aktywna, 2,... – kolejne bazy podglądane. Jeśli nie chcemy wyświetlać informacji z bazy czytelników i nie chcemy wyświetlać nazw podpól stowarzyszonych należy napisać C=-1.

e) **D=n** (*n* = 0 ... 9): określenie postaci daty dla makrooperacji oraz wprowadzenia daty w czasie modyfikacji (**Alt + R**):

D=0	- rr.mm.dd	D=1	- rmmdd	D=2	- rrrr.mm.dd
D=3	- rrrr/mm/dd	D=4	- rrrr-mm-dd	D=5	- rrrr.mm
D=6	- rrrrmmdd	D=7	- mmddrr	D=8	- rrrr
D=9	- dd.mm.rr				

f) **DK=numer:nazwa** lub **FK=numer:nazwa:** drukowanie (gdy **DK=...**) lub wpisywanie do zbioru „kody.kre” (gdy **FK=...**) etykiet z kodami kreskowymi; drukowanie kodów kreskowych jest opisane w rozdziale II (ORGANIZACJA BAZY...), punkt 9 (DRUKOWANIE KODÓW KRESKOWYCH); znaczenie parametrów jest następujące:

- **numer:** nr podpola, które służy do wybrania pola, dla którego wypisywana jest etykieta; zwykle jest to numer podpola z numerem inwentarza,
- **nazwa:** nazwa zbioru tekstowego, który jest programem dla drukarki (napisanym zgodnie z opisem drukarki); w tym zbiorze tym teksty, które mają być pobrane z bazy muszą być zastąpione przez (*nr podpola/lzn*), gdzie *nr podpola* jest numerem podpola, z którego pobierana jest treść, a *lzn* określa maksymalną liczbę znaków; *lzn* można pominąć, oznacza to „nie więcej niż 1000 znaków”.

f1) **D0=numer**, **DP=tekst**, **DW=tekst** (tylko dla programu **MAKV**): parametry określające sposób drukowania:

- **D0=numer:** określa, czy drukować za pomocą **Worda** (*n=0*), czy **PDF** (*n=1*); domyślnie *n=0* (Word); parametr ten można zmienić w czasie działania programu **MAKV** (obsługa listy zaznaczonych dokumentów / zmień parametry wydruku),
- **DP=tekst:** *tekst* określa nazwę bata wykonywanego przy drukowaniu za pomocą **PDF**; domyślnie jest wywoływany **pzawbaz.bat**; pusty parametr (**DP=**) oznacza zakaz drukowania za pomocą **PDF**,
- **DW=tekst:** *tekst* określa nazwę bata wykonywanego przy drukowaniu za pomocą **WORDA**; domyślnie jest wywoływany **wzawbaz.bat**; pusty parametr (**DW=**) oznacza zakaz drukowania za pomocą **Worda**

g) $\mathbf{E}=\text{ciag1,ciag2},\dots$ (do 10 ciągów, ich postać podano niżej): określa indeks, który ma być wywołany po naciśnięciu $\mathbf{F2}$ podczas wprowadzania i modyfikacji, w zależności od tego, w którym polu/podpolu znajduje się kursor; każdy *ciag* ma postać $a1,a2$, gdzie:

- $a1$: nr pola/podpola, w którym znajduje się kursor,
- $a2$: nr wywoływanego indeksu; numeracja indeksów: tak jak są wyświetlane, liczone dla wszystkich baz, łącznie z nie wyświetlanymi indeksami od 1.

Uwaga: ze względu na nielogiczne określanie numeru indeksu wprowadzono parametr $\mathbf{EE}=\dots$; służy on do tego samego celu, ale inaczej jest określany numer indeksu; zaleca się korzystanie z parametru $\mathbf{EE}=\dots$ zamiast $\mathbf{E}=\dots$.

h) $\mathbf{EE}=\text{ciag1,ciag2},\dots$ (do 30 ciągów, ich postać podano niżej): określa indeks, który ma być wywołany po naciśnięciu $\mathbf{F2}$ podczas wprowadzania i modyfikacji, w zależności od tego, w którym polu/podpolu znajduje się kursor; każdy *ciag* ma postać $a1,a2$, gdzie:

- $a1$: nr pola/podpola, w którym znajduje się kursor,
- $a2$: nr wywoływanego indeksu; numeracja indeksów: tak jak są wyświetlane, liczone od 1 dla wszystkich baz łącznie.

Uwaga: ten parametr wykonuje to samo, co $\mathbf{E}=\dots$, ale logiczniej określa numery indeksów; zaleca się korzystanie z parametru $\mathbf{EE}=\dots$ zamiast $\mathbf{E}=\dots$.

i) $\mathbf{HW}=\text{ciag1:ciag2}:\dots$ (program MAK – do 100 ciągów, program MAKV – do 400 ciągów): określa sposób kopiowania pól i podpól z tej samej lub innej bazy, nawet, gdy ich nazwy są niezgodne; każdy ciąg jest określony jako a,b,c,d , gdzie:

- a : numer bazy z której kopiujemy,
- b : numer pola/podpola z bazy, z której kopiujemy,
- c : numer pola/podpola z bazy, do której kopiujemy,
- d : liczba kolejnych kopiowanych elementów struktury (pól i podpól); przypadek, gdy liczba ta jest zerem jest opisany poniżej w uwadze 4.

Uwaga 1: sposób kopiowania (*mapa przekształceń*) musi określać zarówno kopiowane pola, jak i podpola; jeśli np.:

- pole **100** (załóżmy, że ma numer 40) zawiera kolejne podpola **a**, **b**, **c** i **d** (numery 41 do 44),
- pole **600** (numer 81), zawiera kolejne podpola **u**, **v**, **w**, **x**, **y** i **z** (numery 82 do 87),
- pole **100** ma być kopiowane do pola **600** następująco: $\mathbf{a} \Rightarrow \mathbf{u}$, $\mathbf{b} \Rightarrow \mathbf{w}$, $\mathbf{c} \Rightarrow \mathbf{y}$ i $\mathbf{d} \Rightarrow \mathbf{z}$ (czyli, operując numerami $\mathbf{40} \Rightarrow \mathbf{81}$, $\mathbf{41} \Rightarrow \mathbf{82}$, $\mathbf{42} \Rightarrow \mathbf{84}$, $\mathbf{43} \Rightarrow \mathbf{86}$ i $\mathbf{44} \Rightarrow \mathbf{87}$)

to poprawnym określeniem tego kopiowania jest

$$\mathbf{HW}=1, "100/.", "600/.", 2:1, "100/b", "600/w", 1:1, "100/c", "600/y", 2$$

lub

$$\mathbf{HW}=1,40,81,2:1,42,84,1:1,43,86,2.$$

Uwaga 2: przy kopiowaniu z bazy głównej lista jest domyślnie uzupełniona o pola i podpola o tej samej nazwie; jeśli np. na liście określono **0,"100/."**, **"100/."**, **3** (kopiujemy z bazy głównej pole 100 do pola 100 i dwa kolejne podpola), to skopiują się także inne podpola pola 100; wynika stąd, że zapis taki na liście HW jest zbyteczny.

Uwaga 3: przy kopiowaniu z bazy podglądanej pola i podpola o tej samej nazwie są kopiowane tylko wtedy, gdy nie ma listy HW, albo jest lista i te pola i podpola są na tej liście zadeklarowane. Jeśli chcemy kopiować z bazy o identycznej strukturze i lista HW jest zadeklarowana (dla innych celów), to sposób kopiowania trzeba na tej liście zadeklarować; można to jednak zrobić w sposób uproszczony pisząc $nn, "ppp/."$, $"ppp/."$, **1000** gdzie nn

jest numerem bazy, z której kopiujemy, *ppp* jest nazwą pierwszego pola w strukturze, a 1000 określa liczbę elementów (liczba pól i podpól nie może przekroczyć 1000).

Uwaga 4: do kopiowanego pola (ostatniego, jeśli kopiowanych jest kilka pól) można dopisać podpole z zawartością pierwszego wystąpienia dowolnego podpola bazy, z której kopiujemy; w tym celu trzeba napisać ciąg wg powyższego opisu z liczbą elementów zero, czyli *nn*,"*pp1/q1*","*pp2/q2*","**0** gdzie *nn* jest numerem bazy, z której kopiujemy, *pp1* i *q1* jest nazwą pola i podpola, które chcemy skopiować, *pp2* i *q2* jest nazwą pola i podpola, które chcemy dopisać w bazie głównej.

j) **I=...**: ustawienie różnych żądań wg poniższego opisu (opisane opcje muszą być wstawione w miejsce kropek, bez przecinków, np. **I=ML1I2**):

- **A**: zaznaczać modyfikowane dokumenty,
- **B**: nie otwierać bazy, jeśli nie można otworzyć zbioru wypożyczeń,
- **C**: zwolnić wykonywanie makrooperacji; każdy znak jest podawany co 10 sek.,
- **Dn**: określenie pamięci operacyjnej dla dokumentów: **D0** – 16 000 znaków (wartość domyślna), **D1** – 16 000 lub 32 000 znaków, **D2** – 32 000 znaków,
- **E**: po wprowadzeniu każdego dokumentu do bazy drukuj etykiety z kodami kreskowymi (tylko, jeśli określono **DK=...** lub **FK=...**),
- **F**: razem z indeksem wyświetlaj indeks synonimów; opcja jest aktywna tylko wtedy, gdy długość wartości w indeksie bazy głównej jest większa lub równa od długości wartości dołączanego indeksu,
- **G**: prowadzić zbiór **mak.log**,
- **In**: czy liczyć dokumenty przed szukaniem wg indeksów: **I0** – liczyć i zatrzymać się, **I1** – nie liczyć, **I2** – liczyć bez zatrzymania,
- **J**: zablokować zakończenie programu przez F10; opcja ta jest przydatna dla pisania makrorozkazów (możliwy powrót do głównego menu),
- **K**: Enter nie powoduje kopiowania oglądanego dokumentu (wg indeksów),
- **Ln**: czy wyświetlać licznik wystąpień w indeksie: **L0** – wyświetlać, **L1** – nie wyświetlać,
- **M**: wyświetlać tekst „<— wpisz początek...” przy wyświetlaniu indeksu,
- **N**: podczas wprowadzania i modyfikacji można oglądać także niedostępne (zablokowane w *bazospisie*) indeksy,
- **O**: pomijać wyświetlanie spisu indeksów,
- **P**: nie pytać o kopiowanie dokumentu z numerem (**Ctrl + F6**),
- **R**: pytać o kopiowanie dokumentu z numerem (**Ctrl + F6**),
- **Q**: **Ctrl + F2** (w czasie wprowadzania i modyfikacji) wywołuje indeks konkatowany dla danego pola, a jeśli go nie ma, to indeks prosty; brak **Q** powoduje wywołanie indeksu prostego,
- **Sn**: czy liczyć dokumenty przed szukaniem wg kryterium: **S0** – liczyć, **S1** – nie liczyć,
- **T**: wpisywanie wyników testowania indeksów (**F12** oraz **Shift + F12** podczas wyświetlania indeksu) do zbioru **mak.log** (zamiast wyświetlania na ekranie),
- **U**: zezwolenie na usuwanie błędnego hasła z indeksu, t.j. takiego, które odsyła do nieistniejącego dokumentu,
- **V**: kolejność pól przy wprowadzaniu i modyfikacji: wg struktury,
- **W**: kolejność pól przy wprowadzaniu i modyfikacji: wg maski,

- **X**: zaznaczać każdy wprowadzony (z klawiatury) dokument,
- **Z**: wolno kodować tekst wg helpa użytkownika (por. opis stron *cnn* w opisie *helpa użytkownika*, punkt 4.5. w tym rozdziale),
- **1**: przy szukaniu sekwencyjnym pominąć pytanie: „podaj początkowy nr dokumentu...”, szukać od początku bazy,
- ***n** (*n* – cyfra 1 ... 9): zmiana interpretacji operatora „*” w kryterium wyszukiwania: *n – oznacza „występuje więcej niż *n* razy”, domyślnie: 1,
- **?**: zadawanie dodatkowych pytań przez program IMPEK przy imporcie USMARC (ISO 6937) oraz eksporcie ISO 2709,
- **!**: zmiana sposobu wyświetlania dokumentu stowarzyszonego,
- **#**: nie wypełniaj (interpretuj) numeratora przy wprowadzaniu dokumentu do bazy; opcja jest potrzebna przy wprowadzaniu do bazy roboczej, z której dokumenty będą importowane do bazy głównej, wtedy numerator będzie wypełniany.

k) **J=...**: ustawienie różnych żądań wg poniższego opisu (opcja analogiczna do **I=...**); opisane opcje muszą być wstawione w miejsce kropek, bez przecinków):

- **A**: ustawić domyślną maskę zero oraz anulować operację początkową; jeśli te ustawienia są podane przy wywołaniu programu, to przebijają inne ustawienia,
- **D**: przy eksporcie tekstowym na końcu każdego dokumentu wyprowadzać datę wprowadzenia (jako pole 000/%a),
- **E**: pominięcie odczekania 1 sekundy po naciśnięciu znaku Esc (por. nast. punkt); uwaga: od 13.03.2006 jest to ustawienie domyślne,
- **F**: odczekanie 1 sekundy po naciśnięciu znaku Esc; tę opcję wprowadzono po to, aby można było wprowadzać dane za pomocą czytnika kodów kreskowych ustawionego dla wypożyczalni (czyli z prefiksem Esc),
- **H**: pominięcie wyświetlenia komentarza przy wykonywaniu operacji grupowej RZ / 8,
- **I**: przy wyświetlaniu indeksu naciśnięcie klawisza z literą powoduje natychmiastowe ustawienie indeksu na wskazanej wartości,
- **K** (tylko dla programu **IMPEK**): pominięcie wymuszania kroniki przy imporcie; jest to szczególnie przydatne, przy imporcie do pustej bazy, albo do bazy, dla której istnieje aktualna kopia,
- **L** (tylko dla programu **IMPEK**): przy importowaniu dokumentu leader jest wprowadzany do pierwszego podpola pola **LDR** (o ile takie pole istnieje), a nie do jego podpól,
- **M**: pominięcie wyświetlania informacji o ustawianiu warunków przy wyświetlaniu indeksu,
- **N**: przy kopiowaniu (dokumentu lub pola) nie usuwać pustego pola, w którym był kursor,
- **O**: nie eliminować „martwych” odsyłaczy w indeksie; zaleca się korzystanie z indeksu aktywnych odsyłaczy w KHW i pomijanie tej opcji,
- **P**: eliminować „martwe” odsyłacze w indeksie; zaleca się korzystanie z indeksu aktywnych odsyłaczy w KHW i pomijanie tej opcji,
- **T**: ograniczenie importu do testowania danych, bez wprowadzania ich do bazy,
- **U**: nie dopisywać przecinków przy wyświetlaniu dokumentu wg maski, w której nazwy podpól nie są wyświetlane,
- **V**: nie sygnalizować błędów przy zaznaczaniu dokumentów wg indeksu (operacja **v** w obsłudze listy zaznaczonych dokumentów); dopisanie znaku minus po **v** (**J=v-**) oznacza: nie zaznaczać, tylko sygnalizuj błędy,
- **W**: pokazywać wprowadzone numeratory po wprowadzeniu dokumentu,

- **X** (tylko dla programu **IMPEK**): przy eksporcie w UNICODE kodować miękki i twardy znak wg UTF (w przeciwnym razie miękki znak jest zamieniany na apostrof, a twardy znak - na cudzysłów),
- **Y**: przy korzystaniu z numeratora pomijać ostatni znak prefiksu; ta opcja jest przydatna, gdy numerator nie ma własnego prefiksu i dla rozróżnienia numeratorów "sztucznie" nadaje się jednoliterowy prefiks,
- **Z** (tylko dla programów **MAKZ** i **IMPEK**): przy imporcie z dekodowaniem znaków wg ISO 6937 kody {194}znak (znak: c, n, o, s, z, C, N, O, S, Z) kodować na ~`znak (a nie na ć, ú, ó, ś, ź, Ć, Ń, Ó, Ś, Ź).

l) **K**=($n1, n2, \dots$): umożliwienie kopiowania wg indeksu z bazy głównej lub podglądanej (także niezgodnej z bazą główną) treści pierwszego wystąpienia podpola o numerze $n1$ (dla bazy głównej) lub $n2, \dots$ dla kolejnych baz podglądanych. Jeśli dla jakiejś bazy nie dopuszcza się kopiowania, to należy napisać zero lub sam przecinek; podane w opisie nawiasy są konieczne, spacje niedozwolone. **Przykład:** $K=(,15)$ oznacza dopuszczenie kopiowania treści 15-tego podpola z drugiej bazy podglądanej. Numerowanie podpól – patrz uwaga na początku tego punktu. Wykorzystanie tej opcji można powiązać z ustawieniem kopiowania wg indeksu (patrz punkt 1.4.4.2. Operacja początkowa i wyświetlane indeksy).

ł) **L**= n (tylko dla programów **INI** i **IND**): makrooperacja o numerze n jest wywołana zaraz po otwarciu bazy.

m) **M**= n : makrooperacja o numerze n jest wywołana zaraz po otwarciu bazy; napisanie **M**= $-n$ powoduje, że makrooperacja o numerze n nie jest wywoływana, ale daje się potem wywołać przez **Ctrl** + szara gwiazdka.

n) **N**=*numer*: ustawienie domyślnego indeksu; opcja jest przydatna przy kopiowaniu wg indeksu (wprowadzanie i modyfikacja). Numerowanie indeksów: należy wyświetlić wszystkie indeksy, następnie policzyć numer wskazanego indeksu licząc wszystkie indeksy od zera.

o) **O**=*xyz...* (także dla programu **SKO**): ograniczenie operacji wykonywanych z głównego menu do wskazanych przez podane litery (por. tryb otwarcia **P**, tu działa w dowolnym trybie). Litery – te, które służą do wybrania operacji z głównego menu, czyli dla programu **MAK**: **H, U, D, K, N, Z, M, E** i **I**, dla programu **SKO**: **H, U, N, S, W, K, Z, B** i **M**. Uwaga: operacji **W** dla programu **MAK** nie można w ten sposób zabronić (wykonalność tej operacji wynika z trybu otwarcia bazy). **Przykład:** $O=UDZ$.

p) **P**= n : podświetlenie podpola o numerze n ; jeśli numer dotyczy pola, to podświetlane są wszystkie jego podpola. Opcję **P**=... można powtórzyć do trzech razy; zobacz także opcję **PP**.

q) **PP**= n : określenie koloru (wg programu **INI**), którym mają być podświetlone podpola (por. opcję **P**=...).

r) $Q=n$: jeśli wartości w indeksie są wyświetlane razem z licznikiem, to liczenie wystąpienia jest przerywane, gdy licznik jest większy od n , w miejscu licznika wyświetla się n ...

s) $S=ciqg1;ciqg2;...$ (do 5 ciągów, ich postać podano niżej): określenie indeksu synonimów dla indeksów bazy głównej; indeks synonimów może być wyświetlony razem z indeksem bazy głównej (opcja $I=F$), a także jest w następujący sposób wykorzystywany przy szukaniu wg kryteriów: jeśli kryterium z operatorem „=” dotyczy indeksu i w indeksie tej wartości nie ma, to **MAK** szuka jej w indeksie synonimów i jeśli ją tam znajdzie, to zastępuje ją wartością pierwszego podpola z dokumentu wskazanego przez indeks synonimów. Każdy $ciqg$ ma postać a,b,c , gdzie:

- a : numer indeksu w bazie głównej,
- b : numer bazy z indeksem synonimów,
- c : numer indeksu synonimów w bazie **b**.

t) $ST=ciqg1:ciqg2:...$ (do 50 ciągów, ich postać podano niżej): określenie podpól, które mogą być traktowane jako odsyłacze; opcja jest aktywna tylko wtedy, gdy zadeklarowano opcję $...I=F...$ oraz określono synonimy (opcja $S=$). Każdy $ciqg$ ma postać $yxxnn[Idd]$, gdzie:

- y jest jednym znakiem określającym *kiedy* wyświetlać i jest sumą cyfr:
  - 1 – gdy wyświetlane jako rozwinięcie dowolnego hasła (tzn. po naciśnięciu znaku zapytania),
  - 2 – gdy wyświetlane tylko dla hasła z kartoteki wzorcowej (tzn. po naciśnięciu znaku „Enter”),
- xx jest dwuznakowym tekstem (symbolem, skrótem) wyświetlanym wraz z treścią podpola (np. zt może oznaczać „zob. też”); znak $\wedge$ oznacza spację,
- nn jest numerem (dowolna liczba znaków, nie muszą być dwa znaki) pola lub podpola, które ma być wyświetlane; nie można korzystać z nazwy symbolicznej (patrz uwaga niżej). Jeśli nn jest numerem pola, to bezpośrednio za tym ciągiem muszą kolejno występować ciągi (z tym samym y i xx) określające sposób składania odsyłacza z podpól; np. jeśli w bazie głównej pole **100** składa się z podpól **a**, **b**,... i do indeksu wprowadzono ciąg **a – b – d – c**, a w bazie podglądanej (kartotece wzorcowej) jest pole **400** z takimi samymi podpolami, to odpowiednia opcja w bazospisie powinna wyglądać następująco (dla zwiększenia czytelności użyto nie dozwolonych w tym miejscu nazw symbolicznych):
...3zo”400/.”:3zo”400/a”:3zo”400/b”:3zo”400/d”:3zo”400/c”:....
- Idd (opcjonalne, może być powtórzone kilkakrotnie) ogranicza stosowanie parametru do wybranych indeksów; dd (jeden lub dwa znaki) jest numerem indeksu w bazie głównej, którego deklaracja dotyczy; pominięcie parametru oznacza, że dotyczy wszystkich indeksów.

Przykład: $ST=3\wedge 23:1nu109I1I4:3zt189$ oznacza, że przy oglądaniu odpowiedniego indeksu:

- po naciśnięciu znaku zapytania wyświetlą się podpola o numerach 23, 109 (tylko przy oglądaniu indeksu o numerze 1 lub 4) i 189 odpowiednio z tekstem: dwie spacje, nu i zt ; pierwszy znak wszystkich ciągów jest sumą 1 i ewentualnie 2,
- po naciśnięciu znaku „Enter” wyświetlą się podpola o numerach 23 i 189 odpowiednio z tekstem: dwie spacje i zt ; pierwszy znak pierwszego i trzeciego ciągu jest sumą 2 i ewentualnie 1.

Uwaga: zamiast **ST** można napisać **S1**, **S2**, **S3** lub **S4**, co ogranicza działanie do określonej bazy podglądanej (pierwszej, drugiej, trzeciej lub czwartej); w tym przypadku można wpisywać nazwy symboliczne.

Przykład: $S2=3\wedge 100/1”:1nu”110/1”I1I4$

u) **T=x** (*x* – dowolny znak): ustawienie właściwej tablicy dla interpretacji wskaźników przy imporcie i eksporcie danych **MARC** (wszystkie tablice są szczegółowo opisane w dodatku D):

T=0	–	tablica dla książek (MARC BN)
T=1	–	tablica dla czasopism
T=2	–	tablica dla Katalogów Centralnych
T=3	–	tablica dla książek (MARC 21)
T=4, ..., 7	–	tablice aktualnie puste
T=inny znak	–	tablica pusta

Wpisanie gwiazdki bezpośrednio po cyfrze powoduje, że przy eksporcie pomijane są kreski pionowe w polach, których nie ma w wybranej tablicy.

v) **W=n,m**: podświetlenie *n* znaków w pierwszym wierszu dokumentu kodem o numerze *m*; kod ten można ustalić programem **INI** (z głównego menu **Alt + K**).

w) **WM=nazwa**: wczytanie (w czasie otwierania bazy) opisu maski warunkowej o podanej nazwie; opis maski warunkowej przygotowuje się programem **INI** (**F9**, potem **F4**), a wczytanie jego powoduje, że albo nie trzeba określać warunków w czasie wybierania maski, albo trzeba określić tylko treść warunku.

x) **WS=nazwa**: wczytanie (w czasie otwierania bazy) i wykonanie skryptu o podanej nazwie.

y) **X=n**: żądanie, aby *n* – ta maska była warunkowa (por. opis maski warunkowej w rozdziale II, „Organizacja bazy i uwagi ...”).

z) **Yx=...**: żądania dla programu **MAKZ** i **MAKV** (wszystkie ustawienia – oprócz omówionych niżej **YL** i **YS** – mogą być zmieniane w czasie działania programu; dla zmiany ustawień zamiast Ctrl + F12 należy nacisnąć Alt + F12):

YN=nazwa *nazwa* określa zbiór z danymi do wczytania; domyślnie YN=record.mrc

YB=n *n* określa czy sygnalizować błędy: 0 = sygnalizować, 1 = nie sygnalizować (domyślnie)

YK=litera *litera* określa kod wczytywanych danych:

- **U**: Unicode, wartość domyślna; litera **a** w 9. bajcie leadera wymusza UNICODE,
- **I**: ISO 6937,
- **A**: ANSEL (A); kod ANSEL, w którym litery ć, ń, ó, ś i ź są kodowane jako obce litery, tzn. $\tilde{c}$, $\tilde{n}$, $\tilde{o}$, $\tilde{s}$, i $\tilde{z}$ (tak samo dla dużych liter),
- **B**: ANSEL (B); kod ANSEL, w którym litery ć, ń, ó, ś i ź są kodowane jako polskie litery (tak samo dla dużych liter),
- **W** (Windows 1250)

YL=n *n* określa sposób wprowadzania leadera (jeśli w bazie jest pole LDR): 0 = do kolejnych podpól (domyślnie), 1 = do pierwszego podpola pola **LDR**

Y1=n *n* określa sposób czytania rekordów z wczytywanego zbioru: 0 = czytanie kolejnych rekordów, aż do końca zbioru lub ponownego określenia nazwy zbioru w czasie działania programu **MAKZ**, 1 = czytanie zawsze pierwszego rekordu (w tym przypadku zakłada się, że z Internetu zapisano tylko jeden rekord); domyślnie Y1=1

- YP=ciąg** *ciąg* określa sposób zamiany nazw pól i podpól we wczytywanych rekordach; *ciąg* ma następującą postać:
- nazwa pola we wczytywanych rekordach (3 znaki),
  - ciąg jednoznakowych nazw podpól we wczytywanych rekordach (może być pominięty),
  - dwukropek,
  - nazwa pola na którą zamienić wczytaną nazwę pola (3 znaki),
  - ciąg jednoznakowych nazw podpól na które zamienić wczytane nazwy podpól (tyle samo znaków, może być pominięty)
- Parametr **YP** może być powtórzony wielokrotnie (łączna liczba podanych znaków wraz z dwukropkami nie może przekroczyć 2000 znaków). Przykład: YP=650abc:600xyz,YP=630:600 (pole 650 zamień na 600, podpola a, b i c zamień odpowiednio na x, y i z, nazwy pozostałych podpól bez zmian, pole 630 zamień na 600, nazwy podpól bez zmian)
- YR=n** *n* określa czy pole 007 i 008 dzielić na podpola:
- **YR=0** dzielić na podpola (wartość domyślna),
  - **YR=1** nie dzielić na podpola
- YS=ciąg** *ciąg=numer1:numer2:...* (do 3 numerów), określających numery podpól, których wartości są szukane (wg odpowiedniego indeksu) w bazie; podanie tych numerów (albo odpowiadających im nazw podpól) powoduje następujące działanie (wywoływane automatycznie po wykonaniu Ctrl + F12 albo po naciśnięciu Alt + F9 w dowolnym momencie w czasie wprowadzania lub modyfikacji):
- poszukanie w bieżącym dokumencie wskazanych podpól,
  - pobranie z podpola wartości i poszukanie jej w odpowiednim indeksie,
  - ewentualne wyświetlenie komunikatu, że tę wartość znaleziono w indeksie

ż) **Z=n** ($n = 0 \dots 2$): określenie sposobu wyświetlania dokumentu przed kopiowaniem (wprowadzanie lub modyfikacja, kopiowanie wg indeksu):

Z=0 – nie wyświetlać

Z=1 – wyświetlać wg maski

Z=2 – wyświetlać cały dokument, także podpola o niezgodnych nazwach

1.4.3.2. Żądania dodatkowe dla programu WYP

a) **B2=nazwa**: umożliwienie oglądania liczby wypożyczeń z innej bazy; *nazwa* (pełna nazwa, ewentualnie ze ścieżką dostępu i z rozszerzeniem *.wyp*) określa zbiór wypożyczeń oglądanej bazy,

b) **C=Xznr**: ograniczenie warunków wybierania do tych dokumentów, które mają albo nie mają określonego pola lub podpola; *X* jest literą **C** (dokumenty czytelników) lub **K** (dokumenty książek), *z* jest znakiem plus (pole/podpole istnieje) lub minus (pola/podpola nie ma), a *nr* jest numerem (albo nazwą typu "ppp/q") pola/podpola, którego warunek dotyczy; Przykład: **C=C-700/v** oznacza wybieranie tylko tych dokumentów czytelnika, w których nie ma podpola 700/v,

c) **D=nazwa**, **F=nazwa** lub **T=nazwa**: ustawienie drukowania rewersów (**D**), wpisywania ich (**F**) do zbioru *.rew* lub wpisywania ich (**T**) do zbioru tekstowego *rewersy.txt*; *nazwa* (pełna nazwa, ewentualnie ze ścieżką dostępu i rozszerzeniem) określa zbiór opisujący rewersy. Brak tej opcji powoduje zablokowanie funkcji wypisywania rewersów. Uwaga: opcja **D=...** lub **F=...** jest konieczna zarówno przy drukowaniu rewersów bezpośrednio z funkcji udostępniania jak i z przygotowanego wcześniej zbioru *.rew*,

d) **F=nazwa**: zobacz **D=nazwa...**

e) **G1=n**, **G2=tekst**: określają podpole i warunek, które decydują, czy pole ma być wyświetlane:

- **G1=n**: *n* jest numerem podpole, które ma spełniać warunek,
- **G2=tekst**: tekst określa warunek:
  - **G2=+**: wyświetlać gdy podpole istnieje,
  - **G2=-**: wyświetlać gdy podpole nie istnieje,
  - **G2==tekst**: wyświetlać gdy podpole istnieje i zaczyna się od podanego tekstu,
  - **G2=#tekst**: wyświetlać gdy podpole nie istnieje lub istnieje, ale nie zaczyna się od podanego tekstu.

f) **H=tekst** (*tekst* – do 9 znaków, tylko litery łacińskie i cyfry): sprawdź, czy ostatnie znaki wczytanego (po Esc) tekstu są takie, jak podanego *tekstu*; jeśli nie – nic nie rób, jeśli tak – pominię te znaki we wczytanym identyfikatorze. Ta opcja ma sens przy opcji **I=B** oraz zaprogramowaniu czytnika kodów do dodawania na końcu wczytanego kodu kreskowego podanego *tekstu*.

g) **HC=tekst** oraz **HK=tekst** (*tekst* – do 9 znaków, tylko litery łacińskie, cyfry i ^ oznaczający spację): oznacza automatyczne wpisanie na początku wczytanego identyfikatora czytelników (**HC**) lub książek (**HK**) podanego tekstu; ta opcja jest przydatna przy starych czytnikach kodów kreskowych, które nie umieją czytać liter na początku identyfikatora; opcja nie koliduje, ale chyba nie ma sensu w połączeniu z opcją **H=...**

h) **I=...**: ustawienie różnych żądań wg poniższego opisu (opisane opcje muszą być wstawione w miejsce kropek, bez przecinków, np. **I=TQR**):

- **A**: w kronice zmian (*logu*) rodzaj operacji opisywać tylko jedną literą: **W**=wypożyczenie, **R**=rezerwacja, **Z**=zwrot, **A**=anulowanie rezerwacji, **P**=prolongata,
- **B**: blokada oglądania indeksów i dokumentów z bazy czytelników, dozwolone tylko oglądanie dokumentu wywołanego przez identyfikator; skrócony opis przy oglądaniu wypożyczeń, blokada wykonania operacji wypożyczenia, zwrotu, zmiany maski itd. Dozwolona jest rezerwacja i wypisanie rewersu, ale można je zablokować dopisując za literą **B** cyfrę 1 (blokada rezerwacji), 2 (blokada wypisania rewersu) lub 3 (blokada rezerwacji i wypisania rewersu); zaleca się, aby wraz z opcją **I=B** określać (**dx**) dla operacji początkowej,
- **C**: nie żądać zbioru do zapisania wyników statystyki,
- **D**: datę wypożyczenia wprowadzać z klawiatury; patrz także **I=***,
- **E**: wpisać karę do *logu*,
- **F**: pomijać znak nowej strony po wydruku informacji o wypożyczeniach,

- **G**[*n*]: zezwolenie na grupowy zwrot i prolongatę wszystkich książek czytelnika; funkcję wywołuje się w czasie oglądania dokumentu czytelnika przez naciśnięcie znaku '#' lub '3' (grupowy zwrot) lub '^' lub '6' (grupowa prolongata); liczba *n* określa o ile wierszy opuścić okienko z żądaniem potwierdzenia (standardowo okienko jest wyświetlane w wierszach 10–12),
- **H**: kronikę zmian prowadzić w zbiorze o nazwie takiej jak baza książek z rozszerzeniem *.loh* (zamiast *.log*),
- **I**: przedłużenie jest uwzględniane w statystyce wypożyczeń jako wypożyczenie,
- **J**: monity wpisywać do zbioru *monity* od początku zbioru (a nie dopisywać na końcu),
- **K**: wyświetlanie komentarza przy zwrocie, także wtedy, gdy zwrot nie potwierdzany i inne informacje nie są wypisywane,
- **L**: rezerwacja i przedłużenie są uwzględniane jako odwiedziny,
- **M**: nie wyświetlać informacji o wpisanych monitach,
- **N**: nie dopisywać przecinków przy wyświetlaniu dokumentu wg maski, w której nazwy podpól nie są wyświetlane,
- **O**: ograniczenie szukania wg identyfikatora do bieżącej strony (książka albo czytelnik),
- **P**: rezerwacja dozwolona nawet wtedy, gdy książka nie jest wypożyczona,
- **Q**: zakaz drukowania i wpisywania do zbioru informacji o wypożyczeniach,
- **R**: po wypożyczeniu automatycznie wypisywać rewers,
- **S**: liczba monitów jest liczona jako maksymalna liczba monitów wysłanych dla poszczególnych książek, a nie ich suma,
- **T**: zakaz drukowania i wpisywania do zbioru monitów,
- **U**: monity wpisuj do zbioru „monity”, nie wpisuj do tego zbioru daty bieżącej, przy wpisywaniu nie pomijaj wężyków; ponadto dla programu **WYPV** monity są wypisywane w kodzie bazy, a nie Win 1250; opcja ma na celu przygotowanie monitów do wydruku za pomocą systemu **T_EX**,
- **V**: zakaz drukowania i wpisywania do zbioru rewersów,
- **W**: nie wyświetlaj informacji o nieaktualnej rejestracji; opcja ma sens tylko jeśli jest ustawiona opcja **R=...**,
- **X**, **Z** oraz **XZ**: dopisuj do zbioru o nazwie takiej jak baza czytelników i rozszerzeniu *.zaz* numery dokumentów czytelników, którzy mają nieaktualną rejestrację; jeśli tego zbioru nie ma – załóż ten zbiór; opcja ma sens tylko jeśli jest ustawiona opcja **R=...**
  - **I=X**: dopisuj tylko przy wypożyczaniu przez tego czytelnika,
  - **I=Z**: dopisuj przy każdym wywołaniu dokumentu czytelnika,
  - **I=XZ**: dopisuj przy wypożyczaniu, prolongacie i zwrocie przez tego czytelnika; uwagi: a) zamiast **I=XZ** można pisać **I=ZX**, b) do 26.01.2007 była to opcja **I=Ż** (litera ż jak żaba), teraz ta postać też jest dopuszczalna, ale odradzana,
- **Y**: wyświetlaj informacje o wypożyczeniach w formie monitu,
- *****: wprowadzaj datę wypożyczenia z klawiatury (tak jak **I=D**), ale podanie Enter jako daty wprowadzania oznacza dzień dzisiejszy (tak jak gwiazdka), a nie rezygnację,
- **!**: w odpowiedzi na niektóre pytania, takie jak „czy wypożyczać”, „czy na pewno zwrot” można odpowiadać małą literą „t” (zamiast dużego „T”),
- **@**: po wyszukaniu książki wg identyfikatora automatycznie przywoływany jest dokument czytelnika (czyli wykonywana jest operacja „*”),
- **-**: po wczytaniu identyfikatora (tylko przy szukaniu wg identyfikatora) usuń początkowe zera,
- **#**: nie wypisywać rewersów dla książek wypożyczonych.

i) **J=...**: ustawienie różnych żądań wg poniższego opisu (opisane opcje muszą być wstawione w miejsce kropek, bez przecinków, np. **J=DG**):

- **A**: ustawić domyślne maski zero oraz anulować operację początkową; jeśli te ustawienia są podane przy wywołaniu programu, to przebijają inne ustawienia,
- **B**: nie sygnalizuj błędów przy wyszukiwaniu wg identyfikatora,
- **C**: w logu wypisuj także godziny, minuty i sekundy,
- **D**: w wynikach statystyki wypisywać datę bieżącą,
- **G**: przy zwrotach grupowych dopuszczać pytanie o komunikat,
- **M**: monity wpisuj do zbioru monity.txt (zamiast monity),
- **N, N1, N2, N3** (tylko dla programu **WYPV**): nie wywoływać Notatnika dla:
  - **N**: monitów, rewersów i wypożyczeń,
  - **N1**: monitów,
  - **N2**: rewersów,
  - **N3**: wypożyczeń,
- **P**: nie sygnalizować błędów przy przeglądaniu wypożyczeń i przeglądaniu historii książki lub czytelnika,
- **R**: po wypisaniu rewersu wyświetlić tekst „Rewers wypisano”,
- **S**: szukaj statusu we właściwym polu danych bibliotecznych (a nie w całym dokumencie),
- **Tn** (*n* – cyfra): jeśli liczba aktualnych rezerwacji jest większa lub równa *n*, to przed kolejną rezerwacją wypisać odpowiedni komunikat,
- **U**: nie sygnalizuj błędów przy szukaniu wg identyfikatora,
- **V**: (tylko **WYPV**) produkowane rewersy dopisuj do istniejącego zbioru,
- **X**: dopisuj do zbioru o nazwie takiej jak baza czytelników i rozszerzeniu *.aaa* numery dokumentów czytelników, którzy wypożyczają; jeśli tego zbioru nie ma – załóż ten zbiór.

j) **K=n**: określenie długości identyfikatora; jeśli długość ta nie jest określona, to przy wywoływaniu dokumentu przez identyfikator (udostępnianie, funkcja *Esc*) podawany identyfikator trzeba zakończyć znakiem „Enter”; jeśli podano parametr **K=**, to czytanych jest *n* znaków i znak „Enter” jest niepotrzebny; ta funkcja jest przydatna dla czytników kodów kreskowych, w których nie można zaprogramować znaku „Enter” na końcu czytanego identyfikatora.

k) **MD=nazwa** lub **MF=nazwa**: drukowanie (**MD**) lub wpisywanie do zbioru (**MF**) monitów wg opisu podanego w zbiorze *nazwa* (z rozszerzeniem).

l) **O=xyz...** : ograniczenie operacji wykonywanych z głównego menu do wskazanych przez podane litery. Litery – te, które służą do wybrania operacji z głównego menu: **H, U, D, P, A**. **Przykład**: **O=HUD**.

m) **P=X:n:m**: podświetlenie kolorem *m* podpola o numerze *n* w bazie *X*. Opcja ta nie dotyczy podpól – identyfikatorów (podświetlenie identyfikatorów - patrz następny punkt). Uwagi:

- *X* może być tylko literą **C** (czytelnicy) lub **K** (książki),
- *n* oznacza numer podpola albo pola (dla pola podświetlane są wszystkie jego podpola),
- *m* oznacza kolor; dla wyznaczenia *m* należy wywołać **INI** dla dowolnej bazy i w głównym menu nacisnąć **Alt + K**, wybrać żądany kolor (między strzałkami) i nacisnąć Enter; program na dole wypisze odpowiedni numer tego koloru (*m*), potem można zrezygnować z ustawiania kolorów w **INI** (kilkakrotnie Enter),

- łącznie dla obu baz można ustawić do 8 żądań podświetlenia, np.

P=C:3:12,P=K:60:13,P=K:58:113

m1) **P=W:m**: podświetlenie identyfikatora kolorem *m*; opis parametru *m* - patrz punkt poprzedni.

n) **R=n**: określenie podpola o numerze *n* jako podpola zawierającego datę rejestracji czytelnika; data powinna być w postaci rrrr.mm.dd. Ustawienie tej opcji powoduje sprawdzenie, czy to podpole (w dokumencie czytelnika) jest wypełnione i czy pierwsze cztery znaki (tylko te znaki są istotne) określają bieżący rok; jeśli nie – następuje odpowiednia sygnalizacja.

o) **S=X:nzzz:nzzz...** : zakaz wykonywania wskazanych operacji dla czytelników lub książek o określonym statusie; zabronione operacje, to: wypożyczanie, zwroty, rezerwacja i prolongata. Uwagi:

- *X* może być tylko literą **C** (czytelnicy) lub **K** (książki),
- *n* jest cyfrą (0 ... 9) określającą status czytelnika lub książki,
- *zzz* jest ciągiem do czterech liter określających zakaz wykonywania niektórych operacji, zgodnie z poniższą tabelką:

	zakaz:	zwykły	absolutny
wypożyczania		w	W
przedłużania		m	M
zwrotu		z	Z
rezerwacji		r	R

Zakaz zwykły operator może „przełamać”, absolutnego zakazu operator nie może obejść.

Przykład: S=C:5mw:6MWZ oznacza zakaz wypożyczania i przedłużania dla czytelników o statusie 5 oraz absolutny zakaz wypożyczania, przedłużania i zwrotów dla czytelników o statusie 6.

p) **T=nazwa**: zobacz **D=nazwa** ...

q) **Ux=n**: ustaw parametry wydruku monitów, wypożyczeń i rewersów w zależności od litery *x* i liczby *n* (nie wszystkie ustawienia mają zastosowanie, ale wprowadzono je dla symetrii i na przyszłość):

	MONITY	WYPO	REWERSY
drukowanie (<i>n=0</i>), wpisywanie do zbioru (<i>n=1</i>)	UA=n	UF=n	UK=n
liczba wierszy na stronie = <i>n</i>	UB=n	UG=n	UL=n
liczba znaków w wierszu = <i>n</i>	UC=n	UH=n	UM=n
lewy margines (w znakach) = <i>n</i>	UD=n	UI=n	UN=n
wypisywać komentarz (<i>n=1</i>), nie wypisywać (<i>n=0</i>)	UE=n	UJ=n	UO=n

Ponadto **US** określa rodzaj monitu: monit standardowy (**US=0**) lub monit wg wzoru określonego zbiorem *wzor* (**US=wzor**)

r) **V=n**, **VC=n**, **VK=n**: pominięcie *n* końcowych cyfr czytanego identyfikatora; opcja **V** dotyczy obu baz, opcja **VC** dotyczy bazy czytelników, a opcja **VK** dotyczy bazy książek; ta opcja jest potrzebna wówczas, gdy w zapisie identyfikatora w kodzie kreskowym umieszczono cyfry kontrolne, których w identyfikatorze nie ma.

s) **W=n**: ograniczenie warunków ustawianych podczas wykonywania operacji „ustawianie warunków wybierania”; liczba n jest sumą niżej podanych liczb określających co pomijać:

- 1 – ograniczenia dot. daty wypożyczenia
- 2 – ograniczenia dot. terminu zwrotu
- 4 – ograniczenia dot. daty i liczby monitów
- 8 – ograniczenia dot. okresu wypożyczenia
- 16 – ograniczenia dot. przeterminowania
- 32 – ograniczenia dot. podpól w bazie
- 64 – ograniczenia dot. komentarza

Przykład: $W=121$ ($1+8+16+32+64$) pomija datę wypożyczenia (1), okres wypożyczenia (8), przeterminowanie (16), podpola w bazie (32) i komentarz (64), a wypisuje tylko termin zwrotu oraz datę i liczbę monitów.

t) **WS=nazwa**: wczytanie (w czasie otwierania bazy) i wykonanie skryptu o podanej nazwie.

u) **X=nr** lub **Z=nr**: uaktualnianie wypożyczeń i rezerwacji po zmianie identyfikatora książki (**X**) lub czytelnika (**Z**); stary identyfikator musi być wpisany do podpola o numerze nr , to podpole musi być w tym samym polu co aktualny identyfikator i musi być wpisane do tego samego indeksu.

v) **Y=x** (x – dowolna litera lub cyfra): numery dokumentów czytelników o nieaktualnych rejestracjach (por. opcję **I=X** lub **I=Z**) są wpisywane do zbioru o rozszerzeniu zax (zamiast zaz).

w) **Y1=x** (x – dowolna litera lub cyfra): przy każdym wypożyczeniu dopisuj do zbioru o nazwie takiej jak baza czytelników i rozszerzeniu zax (x – znak podany przy **Y1**) numer dokumentu czytelnika; jeśli tego zbioru nie ma – załóż ten zbiór.

1.4.3.3. Żądania dodatkowe dla programu WYMKHW

Uwaga: parametry **YM** i **YN** zostały zamienione w programie **WYMKHWV** odpowiednio na **YYM** i **YYN**; w programie **WYMKHW** w dalszym ciągu obowiązują parametry **YM** i **YN**. Powyższa zmiana wynika z potrzeby ujednoczenia bazospisu dla programów **MAKV** oraz **WYMKHWV**.

a) **HW=ciąg1:ciąg2:...**: parametr zbudowany tak, jak dla programu **MAK** (zob. punkt 1.4.3.1).

b) **YYM=ciąg numerów podpól** (oddzielonych przecinkami, do 100 numerów): określa podpola, dla których przy porównaniu z KHW pomija się końcowe znaki specjalne; podpola nie wymienione porównywane są w całości. Opcja wyklucza opcję **YYN=...** (patrz punkt następny). Pominięcie obu opcji (**YYM=** i **YYN=**) powoduje porównywanie (i ewentualną wymianę) podpól z zachowaniem końcowych znaków specjalnych.

c) **YYN=ciąg numerów podpól** (oddzielonych przecinkami, do 100 numerów): określa podpola, dla których cały tekst jest porównywany z KHW; dla podpól nie wymienionych do porównywania pomija się końcowe znaki specjalne. Opcja wyklucza opcję **YYM=...** (patrz punkt poprzedni). Pominięcie obu opcji (**YYM=** i **YYN=**) powoduje porównywanie (i ewentualną wymianę) z zachowaniem końcowych znaków specjalnych.

1.4.4. Opis bazy aktywnej

Opis bazy aktywnej składa się z następujących elementów oddzielonych od siebie spacjami:

- opis masek (opcjonalny)
- operacja początkowa i wyświetlane indeksy (opcjonalne)
- nazwa bazy, ew. ze ścieżką dostępu (obowiązkowa)

1.4.4.1. Opis masek

Opis masek ma postać nr lub $nr[n1,n2,...]$, gdzie:

- nr określa numer domyślnej maski,
- $n1, n2, ...$ określają dostępne dla użytkownika maski; w podanym zapisie nawiasy kwadratowe nie oznaczają elementu opcjonalnego, lecz należą do składni (trzeba je pisać).

Jeśli wybrano opcję drugą (z nawiasem kwadratowym), to użytkownik nie może rozwijać masek; napisanie pustej listy dostępnych masek nie ogranicza liczby masek, a jedynie uniemożliwia ich rozwijanie. W omawianym tekście niedozwolona jest spacja, a wszystkie inne znaki (nie cyfry) mają takie znaczenie jak przecinek (tj. są separatorami).

Przykład: 3[2,3,5].

1.4.4.2. Operacja początkowa i wyświetlane indeksy

W nawiasie okrągłym można wpisać symbol operacji, którą należy wykonać natychmiast po otwarciu bazy:

- dla programu **MAK**: **H, U, D, K, N, Z, M, E, I** i **W**,
- dla programu **WYP**: **H, U, D, P, A** i dodatkowo **V** (drukuj rewery ze zbioru *.rew*).

Za symbolem operacji można napisać:

- literę **X**, co powoduje zamknięcie bazy po wykonaniu wskazanej operacji, bez powrotu do głównego menu; po **V** litera **X** jest niepotrzebna,
- liczbę wyświetlanych indeksów.

Bezpośrednio za nawiasem zamykającym (okrągłym) można podać w nawiasach kwadratowych kolejność indeksów; jest ona określona liczbami, oddzielonymi przecinkami (bez spacji!), np. [3,5,1] oznacza: wyświetl kolejno indeks 3., 5., 1., a potem pozostałe (2., 4., ...). Jeśli zmieniono kolejność indeksów za pomocą **INI**, to najpierw będzie zmieniona kolejność wg bazy, a potem wg bazospisu; po zmianie kolejności jest ograniczana liczba indeksów. Po każdym numerze indeksu można dopisać literę, określającą sposób kopiowania wg tego indeksu (dot. tylko programu **MAK**, operacji wprowadzania i modyfikacji): **D** – cały dokument, **P** – pole, **Q** – podpole, **W** – wartość, **X** – tekst.

Przykład: (dx4)[2d,3,7Q,5] oznacza wywołać przeglądanie indeksów, po zakończeniu zamknij bazę (uniemożliwia wykonywanie innych operacji); wyświetlane są 4 wybrane indeksy, w określonej kolejności; wg indeksu 2 kopiuje się cały dokument, wg indeksu 7 – kopiuje się tylko podpole, wg pozostałych indeksów – tak, jak ustalono w inny sposób.

1.4.4.3. Nazwa bazy

Wszystkie zbiory tworzące bazę muszą mieć identyczne nazwy i różnić się tylko rozszerzeniem. Nazwa bazy jest nazwą tych zbiorów (tak jak w systemie **DOS**, a więc może być ze

ścieżką dostępu) zawierających bazę, z pominięciem rozszerzenia. Jeśli zbiory z rozszerzeniami *.baz*, *.org* i *.ind* znajdują się na różnych dyskach lub w różnych katalogach (jest to niedopuszczalne w trybie **C**) to ta ścieżka dotyczy zbioru *.baz*, a za tym należy podać ścieżki do katalogu zawierającego zbiory *.org* i *.ind* poprzedzone gwiazdką (ale już bez nazwy zbioru). **Przykład:** założmy, że zbiory bazy znajdują się w katalogach: **kat.baz** w katalogu **C:\BAZY**, **kat.org** – w **D:\YY** oraz **kat.ind** – w **D:\BAZY\X**; w bazospisie należy podać następującą nazwę bazy:

C:\BAZY\kat *D:\BAZY\X *D:\YY

1.4.5. Opisy baz podglądanych

Tylko programy **MAK** i **WYP** uwzględniają bazy podglądane. Opis bazy podglądanej jest taki sam jak bazy aktywnej, ale nie wszystkie informacje są interpretowane:

- program **MAK** interpretuje jedynie liczbę i kolejność indeksów,
- program **WYP** interpretuje jedynie numer domyślnej maski i dostępne maski oraz liczbę i kolejność indeksów.

Dla programu **MAK** można zdefiniować do czterech baz podglądanych, ale przy tej liczbie baz niektóre operacje mogą nie być wykonane (np. modyfikacja w sieci, eksport).

Dla programu **WYP** uwzględniana jest wyłącznie baza główna (*Książki*) i jedna baza podglądana (*Czytelnicy*).